

2005

Szabad utat kapott a kínai mágnesvasút?

2005. 01. 27.

(MTI) Kínában egy helyi lap jelentése szerint megépül a Sanghaj és Hangcsou között tervezett, 170 kilométeres mágnesvasút is, hárommilliárd eurós költséggel. Kormányforrások később cáfolták, hogy a jóváhagyás már megszületett volna.

Az építkezés még az idén megkezdődik, és a tervek szerint 2009-ig befejeződik, hogy a 2010-es sanghaji világkiállításig a mágnesvasutat üzembe helyezhessék - jelentette a Hangcsou Ribao. Az Új-Kína hírügynökség jelentése szerint a sanghaji és a hangcsoui helyi kormányzatok fedezik a beruházás költségeinek egy részét.

A német ThyssenKrupp és a Siemens Sanghajban több mint egy éve a várost a repülőtérrel összekötő mágnesvasutat üzemeltet. A ThyssenKruppnál decemberben bizakodva nyilatkoztak arról, hogy a kínai kormánytól egy következő mágnesvasút kiépítésére is megbízást kapnak.

A sanghaji repülőtér és a városközpont közötti, harminc kilométeres távolságot az egymást tíz percenként követő, óránként 430 kilométeres sebességgel száguldó szerelvények mindössze hét perc alatt teszik meg.

Kínába utazott Medgyessy Péter

2005. 05. 13.

(Klubrádió) A Kínai Népköztársaságba utazott több mint egyhetes látogatásra Medgyessy Péter volt miniszterelnök, az ország rendkívüli nagykövete.

A volt miniszterelnök kínai gazdasági és politikai vezetőkkel tárgyal majd arról, hogy miként lehet fejleszteni, bővíteni a két ország ipari, pénzügyi és agrár-együttműködését, és milyen lehetőségei lesznek a magyar vállalatoknak, hogy beszállítóként megjelenhessenek a 2008-as pekingi olimpián és a 2010-es sanghaji világkiállításán. A látogatást Hongkongban fejezi be Medgyessy Péter.

A magyar cégek is segítenék a kínai gazdaság fejlesztését

2005. 05. 17.

(vnegyed.hu-MTI) Aktív részt vállalnának magyar vállalkozások Kína nyugati térségeinek gazdasági fejlesztésében és az északkeleti régi ipari térségek újjáélesztésében - mondta a kínai látogatáson tartózkodó Medgyessy Péter volt miniszterelnök, a hét végén a pekingi magyar nagykövetség. Szerinte a kétoldalú kapcsolatok erősödését segíti elő az is, hogy a hazai vállalkozókat időben értesítik majd a 2010-es sanghaji világkiállításához kapcsolódó beruházásokról.

Az Új Kína hivatalos kínai hírügynökség internetes honlapjának beszámolója szerint Medgyessy példaként említette, hogy 200 millió amerikai dollár értékű összberuházással hamarosan létrejön egy kínai-magyar vegyes vállalat a távol-keleti ország északi részén, Belső-Mongóliában.

Magyarország szeretne részt venni a 2010-es sanghaji világkiállításon és beszállítóként részt venni a 2008-as pekingi olimpia előkészítésében - hangzott. Hazánk utazó nagykövete a sajtótájékoztatón elmondta: a kétoldalú kapcsolatok az elmúlt években kedvezően alakultak, és a kínai-magyar külkereskedelmi forgalom is tovább növekedett. A kínai magyar beruházások értéke eléri a 40-50 millió dollárt.

Magyarország reméli, hogy a kínai vállalatok európai piacra való bejutásának kapuja lehet, és kész megszilárdítani együttműködését Kínával a legkülönbözőbb területeken, különösen a mezőgazdaságban, az energiaszektorban, a gépkocsigyártásban, a csúcstechnológiával rendelkező iparágakban és a turizmusban.

Medgyessy Péter egyhetes látogatáson tartózkodik Kínában. Pekingben találkozott Tang Csia-hszüan (Tang Jiaxuan) külügyi államtanácsossal és Vang Csi-san (Wang Qishan) főpolgármesterrel. Részt vett egy kínai-magyar üzletember-találkozón. A volt miniszterelnök szerint a magyar vállalkozók időben kapnak tájékoztatást a 2010-es sanghaji világkiállítás beruházásaihoz.

Sanghaj város elöljárói és a 2010-es világkiállítás szervezőirodájának vezetői is határozott ígéretet tettek a Kínában tartózkodó Medgyessy Péter volt miniszterelnöknek, utazó nagykövetnek arra, hogy a nemrég megnyílt magyar főkonzulátus közvetítésével a magyar vállalkozók időben hozzájutnak a legszélesebb körű információkhoz, amivel felvértezve már sikerrel indulhatnak a világkiállítás beruházásain.

Magyar Közlöny

2005. 07. 14.

99. szám

1073/2005. (VII. 14.) Korm. h.

A magyar–kínai gazdasági kapcsolatok fejlesztéséért, valamint a 2010. évi Shanghai Világkiállításon történő részvétel koordinálásáért felelős kormánybiztos feladat- és hatásköréről 5521

<http://www.kozlonykiado.hu/nkonline/MKPDF/2005/MK99.pdf>

A sanghaji világkiállítás tájékoztatási központja lehet hazánk

2005. 10. 25.

(magyarország.hu) Somogyi Ferenc kínai útján Sanghajban memorandumot írt alá a világkiállítás előkészítéséről. A kínai nagyváros vezetői az expó európai tájékoztatási központjának szerepét szánják Magyarországnak.

Memorandumot írt alá a 2010-es sanghaji világkiállítás előkészítéséről és kétoldalú gazdasági témákról tárgyalt Somogyi Ferenc külügyminiszter a kelet-kínai nagyvárosban kedden. A memorandum, amelyet a magyar féllel a világon harmadikként írtak alá, egyebek közt arról rendelkezik, hogy Magyarország közvetlenül kapjon értesítéseket azokról a lehetőségekről, tenderekről, amelyek üzleti területen, a turizmus területén, a beszállítások területén nyílnak meg a világkiállításon és annak előkészítése során - mondta el Polgár Viktor külügyi szóvivő.

A kínai fél közölte, azt remélik, hogy Magyarország a világkiállításnak egyfajta regionális tájékoztatási központja lesz Európában. Arról is szó esett a Csou Jü-peng polgármester-helyettessel tartott megbeszélésen, hogy Magyarország részesedhet abból az összesen 100 millió dolláros alpból, amelyet a világkiállításon való részvétel elősegítésére hoz létre Sanghaj városa.

Feng Kuo-csin első polgármester-helyettessel Somogyi Ferenc arról cserélt eszmét, hogy a magyar-kínai kereskedelmi kapcsolatok egyharmada Sanghaj várossal és környékével bonyolódik le, és mindkét fél számos lehetőséget lát e kapcsolat lendületes továbbfejlesztésére. A főpolgármester-helyettes elmondta, hogy Magyarország központi elhelyezkedése és egyéb adottságai miatt sokat tud segíteni Sanghaj távlati stratégiai céljainak elősegítésében, és egyfajta logisztikai központ lehet számára Európában.

Kevés a magyar projekt Sanghajban

A sanghaji külgazdasági bizottságon egyebek közt arról esett szó, hogy Magyarországgal összesen csak tizenhat működő projekt van Sanghaj városában, ami nagyon kevés. Mindkét fél nagyon jelentősen növelni szeretné ezt a számot, hiszen - mint összehasonlításként közölték - körülbelül 40 ezer, külföldiekkel közösen megvalósuló projekt van pillanatnyilag Sanghajban és környékén.

Fontos lenne a vállalkozók kölcsönös tájékoztatása, kiállításokon való részvétel, s magyar beruházásokat szívesen látnának Sanghajban és környékén. Somogyi Ferenc konkrét üzleti lehetőségeket vetett fel, és kérte ezek pozitív befogadását, egyebek közt az elektronika területén. Ezeket jól fogadták, sőt még az is szóba került, hogy Sanghaj városa kész lenne ösztönözni a kínai befektetéseket Magyarországon - mondta Polgár Viktor.

Somogyi Ferenc a sanghaji tárgyalások befejeztével, kedd este hazautazik Kínából.

Magyarország Kína legfontosabb kereskedelmi partnere - Somogyi Ferenc Pekingben

2005. 10. 26

(stop.hu/MTI) Magyarország Kína legfontosabb kelet-közép-európai partnerországa - hangzott el a külügyminiszter hétfőn kezdődött pekingi tárgyalásain. A magyar diplomácia irányítója kétnapos látogatáson tartózkodik Kínában.

Somogyi Ferenc külügyminiszter hétfőn Pekingben találkozott Li Csao-hszing (Li Zhaoxing) külügyminiszterrel és Ceng Pej-jen (Zeng Peiyan) miniszterelnök-helyetttel - közölte Polgár Viktor, a külügyminisztérium szóvivője. Mint a felek megállapították, a Gyurcsány Ferenc miniszterelnök múlt havi látogatása során elhatározott programok megvalósítása megkezdődött. A kínai fél átadott egy jegyzőkönyvet a magyar félnek tanulmányozásra a magyar búzaexport megvalósulásának lehetőségeiről.

Évi hárommilliárdos forgalom

Magyarország - nyugtázták a felek - Kína legfontosabb kereskedelmi partnere. A forgalom évente jelentősen meghaladja a hárommilliárd amerikai dollár értéket. Kínai részről úgy gondolják, hogy Magyarország a földrajzi elhelyezkedése, infrastruktúrája és számos egyéb ok miatt a kínai termékek számára fontos elosztóbázis már ma is, és lehet a jövőben is.

Nagy hangsúlyt fektettek a kínai partnerek annak méltatására is, hogy a térségben Magyarország a legfontosabb turisztikai célpont. Jelentősen megnőtt az elmúlt évben a pekingi magyar nagykövetségen, illetve a sanghaji főkonzulátuson kiállított turistavízumok száma.

A kínai fél jelezte, kész lépéseket tenni a kétoldalú kereskedelmi-gazdasági kapcsolatokban meglévő egyenlenség felszámolása érdekében, azaz, hogy a magyar passzívum jelentősen csökkenjen, és távlatilag meg is szűnjön. A magyar export növelésének érdekében - mondták - készek például arra, hogy azonos feltételek mellett a magyar árukat részesítsék előnyben. Olimpia és világkiállítás

Szóba került a 2008-as olimpiára, valamint a 2010-es világkiállításra való felkészülés, és Somogyi Ferenc felvetette, hogy Magyarország egy sor területen kész beszállítóként szerepelni a közepes méretű buszoktól kezdve az eredményjelzőkig, startgépekig. Kínai részről nagy érdeklődést mutattak a madárinfluenza ma ismert vírusa ellen Magyarországon kifejlesztett vakcina iránt - tájékoztatott Polgár Viktor.

Somogyi Ferenc a vendéglátójának megerősítette, hogy Magyarország Kína-politikájának sarkalatos eleme az "egy Kína" elve: hazánk a pekingi kormányt ismeri el Kína egyedüli törvényes képviselőjének, Tajvannal nem hivatalos, nem államközi, főleg gazdasági és kulturális jellegű kapcsolatokat tartunk fenn.

A magyar diplomácia vezetője méltatta Kína szerepét az Észak-Koreával folyó nukleáris tárgyalások folyamatában, és felvetette, hogy Magyarország szívesen látná Kína fokozottabb részvételét a nemzetközi békefenntartó akciókban.

Shanghajba látogat Somogyi

A magyar külügyminiszter hétfőn este továbbutazik Sanghajba, ahol várhatóan a város vezetőivel és a 2010-es világkiállítás szervezőbizottságának irányítóival találkozik, várhatóan

az ő jelenlétében írnak alá egy együttműködési emlékeztetőt, amelynek célja a magyar részvétel előkészítésének támogatása.

Somogyi Ferenc gazdasági együttműködésről tárgyalt Sanghajban 2005. 10. 25.

(Külgyminisztérium) Somogyi Ferenc memorandumot írt alá a 2010-es sanghaji világkiállítás előkészítéséről és kétoldalú gazdasági témákról tárgyalt a kelet-kínai nagyvárosban.

A memorandum, amelyet a magyar féllel a világon harmadikként írtak alá, többek között arról rendelkezik, hogy Magyarország közvetlenül kapjon értesítést azokról a lehetőségekről, tenderekről, amelyek üzleti területen, a turizmus és a beszállítások területén nyílnak meg a világkiállításon és annak előkészítése során. A kínai fél azt reméli, hogy Magyarország a világkiállításnak egyfajta regionális tájékoztatási központja lesz Európában. A Csou Jü-peng (Zhou Yupeng) polgármester-helyettessel tartott megbeszélésen szó esett arról, hogy Magyarország részesedhet abból az összesen 100 millió dolláros alapból, amelyet a világkiállításon való részvétel elősegítésére hoz létre Sanghaj városa.

A magyar külügyminiszter tárgyalt Feng Kuo-csin (Feng Guoqin) első polgármester-helyettessel is, melynek során elhangzott, hogy a magyar-kínai kereskedelmi kapcsolatok egyharmada Sanghaj várossal és környékével bonyolódik le, s mindkét fél számos lehetőséget lát e kapcsolat lendületes továbbfejlesztésére. A kínai tárgyalópartner elmondta, hogy Magyarország központi elhelyezkedése és egyéb adottságai miatt sokat tud segíteni Sanghaj távlati stratégiai céljainak elősegítésében, s egyfajta logisztikai központ lehet számára Európában.

A sanghaji külgazdasági bizottság tanácskozásán szó esett arról, hogy mindössze tizenhat működő magyar projekt van Sanghajban, ami nagyon kevés. Mindkét fél jelentősen növelni szeretné ezt a számot, hiszen - mint összehasonlításként közölték - körülbelül 40 ezer, külföldiekkel közösen megvalósuló projekt van pillanatnyilag Sanghajban és környékén. Elhangzott, hogy fontos lenne a vállalkozók kölcsönös tájékoztatása, a kiállításokon való részvétel, s szívesen látnának magyar beruházásokat Sanghajban és környékén.

Somogyi Ferenc konkrét üzleti lehetőségeket vetett fel, egyebek közt az elektronika területén. A kínai fél ezeket örömmel fogadta, sőt felvetődött, hogy Sanghaj városa kész lenne ösztönözni a kínai befektetéseket Magyarországon.

Lívia Pekingből

New York eltörpül Sanghaj mellett

2005. 12. 10.

A sanghaji utcai árus felkattintja az öngyújtót. A vörös színű szerkezeten Mao Ce-tung képe mosolyog, és a Vörös hajnalt nyekergi keservesen. Kis túlzással ennyiben ki is merült a kínai kommunizmus. Napjaink Kínája jelképesen még a vörös csillag alatt, de már nem a lenini úton jár.

A Nép útja vezet a Nép terére, és Béke nevű mozi is van Sanghajban. A külsőségek tehát megvannak, ám az utca emberét szinte meg sem érinti az ideológia. A városban mindenütt lélegzetelállító üvegpaloták épülnek, óriáscégek és vállalatbirodalmak központjai magasodnak az ég felé, luxusszállodák hirdetik a kiváltságosok hatalmát – és a kapitalizmust. Sanghaj olyan, mint New York, csak még nagyobb. Megtalálható itt minden világcég képviselője, ugyanakkor számtalan ismeretlen felirat is a szemünkbe ötlük. Ezek állami vállalatok, mégpedig a XXI. századi Kínához méltó színvonalon. Az ötágú vörös csillagot még gondosan föltették a Kelet Gyöngye néven ismert óriástorony csúcsára, ez azonban már mellékes, a lényeg a torony, amely 468 méternyire tör az ég felé, ezzel Ázsiában a legmagasabb, de az egész földkerekségen is csak két épület előzi meg. A Kelet Gyöngye 1994-ben épült, azaz nemrég múlt tízéves. Ez volt az első épület a körülötte elterülő vadonatúj városrészben, Pu Dongban. Büszkén mesélik a helyiek, hogy tíz éve, amikor átnéztek a Huangpo folyó túlparti sétányáról, a Bundról az épülő Pu Dong felé, és azt mondták, itt nemsokára új, ultramodern városrész fog állni, el sem hitték, mára pedig valóság lett az álomból.

Méltán büszke Sanghaj és egész Kína az új városrészre. A fejlesztések azonban nem állnak meg, a 2010-es világiállítás itt rendezik, az expó kijelölt területén már a tereprendezést végzik. Kiköltöztetik a régi lakókat, új negyedekeket építenek számukra, a kijelölt területen felhúzzák a nemzetek pavilonjait. A rendezvény szervezőbizottságának igazgatóhelyettese, Zsu Han-min (Zhou Hanmin) számokkal kápráztatja el a magyar újságírókat. Ötvenezer embert új lakóhelyre telepítenek át, 200 ezer munkás dolgozik az építkezéseken, s 400 ezer önkéntes segítő szolgálja ki a 70 millió látogatót. Azt ugyan elismeri, hogy az ország imázsát jelentősen növeli egy olimpia és egy világiállítás megrendezése, ám szerinte nincs kapcsolat a 2010-es sanghaji expó és a 2008-as pekingi ötkarikás játékok között. „Az olimpia tisztán sportesemény, a világiállítás azonban minden együtt: gazdaság, társadalom, sőt akár politika is” – mondja Zsu.

A város és a központi kormányzat nem szűkmarkúskodik, ha ilyen szimbolikus eseményről van szó. Ameddig a szem ellát, építkezések mindenütt. A felhőkarcolók egyikében rendezkedett be a nagy hatalmú sajtóbirodalom, a Xinmin Group. Az ő kiadásukban készül a Xinmin Evening News, amely naponta egymilliónál is több példányban fogy el, ezzel a legnagyobb példányszámú kínai lap. A természetesen állami kézben levő sajtóóriás vezetője, Csen Bao-ping (Chen Bao Ping) szerint ennek ellenére sem tekinthető pártlapnak egyik kiadványuk sem, noha az újságírók egyharmada, a vezetőknek pedig gyakorlatilag száz százaléka tagja a Kínai Kommunista Pártnak. Náluk is dolgoznak külföldiek, mégpedig az impozáns üvegpépület egyik emeletét elfoglaló Shanghai Daily című angol nyelvű napilapnál. Az egyik szerkesztő Amerikából érkezett Kínába. Kérdésünkre elmondja, hogy az érzékeny témákról szóló cikkeket néha-néha átjavítják a kínai szerkesztők. „Belecsúszik esetenként a cikkekbe a »Kína és Tajvan« szófordulat, ezt gyorsan kijavítják” – mosolyodik el, jelezve, hogy nehéz bizonyos esetekben ráérezni a kínai érzékenységre. A helyi újságírók nagy része a Fudan egyetem padjait koptatta, mielőtt valamelyik lapnál elhelyezkedett. Az egyetem egyike azon kevés intézményeknek, amelyek 1949, azaz a párt hatalomra kerülése előtt is léteztek. Az 1905-ös alapítású egyetemnek jó kapcsolatai vannak az újságokkal, tévé- és rádióadókkal, így folyamatosan küldhetik gyakorlónak hallgatóikat –

mondja Zsao Kaj (Zhao Kai), az egyetem kommunikáció szakának dékánja. Szerinte egyébként „nem kell az újságírónak kritizálnia csupán a kritika kedvéért”, sokszor elismétli, hogy a cikkeknek kiegyensúlyozottnak, tárgyilagosnak kell lenniük. Kérdésemre, hogy van-e állami cenzúra Kínában, a professzor gondolkodás nélkül kijelenti: nincs. Ám hozzáteszi, minden megjelent cikkért a főszerkesztő a felelős – aki viszont a legmegbízhatóbbak közül kerül ki, tehetjük hozzá. Ahogy azonban a lenyűgözően fejlődő Sanghaj nem hasonlít a sivár közép-európai betonrengetegekhez, az újságíró és olvasója sem elnyomásként éli meg ezt a helyzetet. Meg kell érteni: Kína nem nyugati típusú demokrácia, s a sajtó mozgásterét is ehhez kell mérni.

Ezer kilométerrel és egy világgal északabbra található a Zsenmin Zsipaó, a kommunista párt lapjának szerkesztősége. Peking messze nem olyan elegáns és hivalkodóan gazdag, mint Sanghaj, ám a Nép Lapjának internetes kiadása mégis profizmusról árulkodik. Távoli kollégáink egy hatalmas teremben dolgoznak, ahol még sincs hangzavar, sőt kissé zavaró a csend. A paravánszerű falakkal elválasztott boksokban kisebb személyes tárgyak, figurák, fényképek találhatók, mint a világon minden munkahelyen, itt azonban nem meglepő, ha egy újságíró az apja egyenruhás képét teszi ki a számítógép mellé. A profizmus hangulata, mint kiderül, valóság. Hét nyelven lehet elérni az újság honlapját, amelynek kínai változatában háromezer, az angol oldalon hatszáz cikk szerepel, és naponta 15 millióan keresik fel a világhálón. A különböző országoknak és térségeknek kiváló szakértői vannak a lapnál, akik közül heten angol anyanyelvűek, ám a legtöbben olyan kínaiak, akik sokat tudnak egy-egy országról és beszélnek a nyelvét. Ennélfogva az arab térség és Oroszország szakértője egyaránt kínai.

Ha már nyelvekről van szó, innen az Európai Nyelvközpontba vezet az utunk, amely a pekingi idegen nyelvű egyetem egyik intézménye. Itt foglalkoznak az olyan egzotikus nyelvekkel is, mint a magyar, a cseh vagy a román. Összesen kétszázan tanulnak az intézményben, akik majd az idegenforgalom területén vagy a külügyminisztériumban dolgozhatnak, ha megtanulták az általuk választott nyelvet – gondolnánk. Azonban hamar felvilágosítanak tévedésünkről: az itt tanuló diákok ugyanis nem azért mennek magyar szakra, mert a szívükbe zárták a távoli kis népet – amelyik hozzájuk hasonlóan a vezetéknév teszi előre –, itt az egyetem választ. A jelentkezők közül nem vehetnek fel mindenkit angol szakra, így felvételi nélkül bekerülhet az, aki vállalja a magyar nyelv tanulásával járó tortúrát. A megszeppent nebulónak egy számára teljesen ismeretlen magyar nyelvű szöveget adnak a kezébe, és ha nem tartják végképp reménytelennek az első felolvasást, máris elkezdheti a tanulást. Ez az egyetemen négyéves, ám – mint azt Hajnal László, a magyar csoport tanára elmondja – az utolsó évben a diákok már munkát keresnek, így összesen három esztendőt kapnak a tanulásra. Az ott tanulók láthatóan igyekvőek, ám valószínűleg a legtöbbször nem a magyartudásból fog megélni. A csoportból egy István nevű mondja, hogy neki már van helye a külügyminisztériumban, a többiek Hajnal Lászlótól megtanulják, amit egy ilyen távoli és kicsi országról érdemes tudni. Persze István sem magyar, a lelkes oktató adományoz nekik magyar neveket. Sára szépen betanult köszöntővel fogadja a magyar újságírókat, majd később közösen elénekelik a Tavaszi szél vizet áraszt kezdetű népdalt, meglepően szépen és jó kiejtéssel. A láthatóan jókedvű, talán csak a megilletődöttségtől kicsit csendesebb Simon, valamint Teréz, Géza, Viktor, Lívia vagy János minden bizonnyal előbb-utóbb felhagy nyelvünk tanulásával, és átnyergel valamelyik világnyelvre, kevéske magyartudásuk pedig úgy elkopik, mint az itt dolgozó hazánkfíának a kínai nyelv ismerete. Ráadásul ezek a fiatalok amíg magyart tanultak, elestek a többi nyelv vagy tudományág megismerésétől, így egy kétes értékű nyelvtudáson kívül nem sokat tudnak felmutatni az álláskeresésnél, a versenytársaiknálhárom-négy évvel idősebb srácok ott találják magukat a munkapiacon, ahol

a part szakad.

A rendkívül rokonszenves, kedves diákok lehetőségei azonban még így is sokkal nagyobbak, mint az ország nyugati részén élő csinghajaké. Peking valóban világváros, toronydarukkal, üvegpalatákkal és kész olimpiai tervvel. Csinghaj csak a természeti adottságaival tud kitűnni a többi tartomány közül, a lakosság kifejezetten rosszul él. A kilencszázezer négyzetkilométernyi területen 5,38 millió ember lakik, akik közül nagyjából egymillió a létminimum szintje alatt tengődik. Ez itt, a nomád pásztorok földjén mindössze 800 jüan (20 ezer forint) évente. Nem nehéz kiszámítani, ha egy embernek ilyen jövedelme van, ráadásul családos is, valószínűleg nem pénzben méri a lehetőségeit, inkább terményeket cserél. Jakhúst ad tüzelőért vagy ruháért. Csinghajban – főleg Peking után – látványos a szegénység. A repülőtere kisebb a celldömölki vasútállomásnál, a közútjai sem tükörsimák. A sávok sincsenek mindenütt felfestve, ám ahol két autó elfér, ott van hely egy harmadiknak is alapon nagyon bátran vezetnek. Hszining városában, a tartományi központban a többi kínai településhez hasonlóan vannak építkezések, mégis poros kisvárosnak tűnik, még ha kétfélmillió ember lakja is. Már az első percben közlik az ide érkező idegennel, hogy városuk 2300 méter tengerszint feletti magasságban fekszik. Az út mégis csak felfelé vezet, a csinghaj–tibeti fennsíkra, három–ötezer méteres hegyek közé. Kína víztornya – így hívják a területet az egész országban, nem véletlenül, ugyanis innen ered a Jangce, a Sárga-folyó, de a Mekong is. A lakosság meglehetősen tarka képet mutat: az ország 90 százalékát kitevő han nemzetiség mellett bőven található mongolok és tibetiek (utóbbiak a lakosság 20 százalékát teszik ki), valamint az iszlámot követő hujok és tuk. Összesen ötvenhárom nemzetiség létezik Csinghajban, ám mivel egyik csoport létszáma sem éri el a harminc százalékot, nincs autonóm státusa, mint az ujgur tartománynak vagy Tibetnek.

Kis fogadást tart a tu közösség a magyar újságírók tiszteletére. Apró, skanzenszerű településük valóban nagyon szép, ám rontja az összképet, hogy két évvel ezelőtt építették, szinte még a lakk szaga is érezhető. Néptáncbemutatójuk közben egy pillanatra sem lehet elfelejteni, hogy milyen magasan vagyunk, ugyanis hull a hó októberben. Az itteniek életéről semmit sem lehetett megtudnunk, mivel a kínai vezetők jobbnak látták, ha a nem néptáncos tukkal nem találkozunk. Az sejtethető, hogy nagyon nagy a munkanélküliség a környéken. A szerencsés kevesek el tudnak szegődni például a Hucusz italgyárba, ahol tibeti árpából főznek pálinkát. Ez a növény csak 2500 és 3000 méter közötti magasságon terem, így Csinghaj hasznot tud húzni a sajátos ízű szeszes italból. A vezetőség gondolt a gazdagokra és a szegényekre is. Az előbbieknél számára van aranydarabkákkal dúsított italuk, a pór nép ihatja az 5,5 jüanos (220 forintos) pálinkát. Ezen az igazgató szerint semmit sem keres a cég. A gyárban sajátos „kínai gépsor” működik, azaz mindent kézzel csinálnak. A pirított árpa munkások lapátolják, az italospalackokra az asszonyok kézzel ragasztják fel a címkét, a dugót is ők nyomják be, majd az üvegeket kézzel hajtogatott dobozokba rakják. De legalább van munkájuk, ha nem sokat keresnek is. A nép nagy része azonban nem az iparban dolgozik, hanem a végtelen pusztákon legelteti juhait, jakjait. A tibeti többségű területen a pásztorok egy része máig nomád, addig vándorol az állataival, amíg az időjárás megengedi. Ez csupán négy hónap egy évben, a fennmaradó időben a pusztában felépített házában lakik.

A magyar újságíróknak bemutatott Dou Kouli mongol pásztor és felesége, Zsa Hszicó (Zha Xicuo) amolyan mintaházaspárnak tűnik, miután modern ruhájukra felvették a népviseletet. A házuk – ahol állítólag mindennapjaikat töltik – gyönyörűen fel van újítva, a gazda szerint saját keze munkájával. Nem mulasztja el azt sem elmondani, milyen nagy segítséget kaptak a központi kormányzattól és a tartományi vezetőségtől. „A feleségemen levő ékszerek legalább tízezer jüant érnek” – mutat a valóban felcicomázott hölgyre, aki mellett öt ember ül: a

külgyminisztériumot képviselik a beszámoló alatt. A hivatalos személyek láthatóan nem először járnak Dou Kouli házában, otthonosan mozognak, levesznek a polcról tárgyakat, a férfi szájába adják a mondatokat. A pásztor természetesen tagja a kommunista pártnak, a közeli településre jár taggyűlésre. Gyermekei a környék legjobb sportolói, közösségi munkájuk felülmúlhatatlan, műveltségük elképesztő, és emellett jól nevelt fiatalok is – csak sajnos éppen most nincsenek itt. A sarokban látható DVD-lejátszóra vonatkozó kérdésre kissé meghökken a pásztor, ám közli, hogy az a fiáé, ő az állami CCTV 1-es csatornáját nézi, és elsősorban a bel- és külpolitikai hírek érdeklik. Az előttünk kissé gyanússá vált „pásztor” a kamerák kedvéért motorozik egy kört, a lovára is felpattan, sőt népdalt is énekel, majd búcsút int csoportunknak. Talán még aznap újabb társaságot kell fogadnia s ugyanezeket elmondania. A tartományi vezetőség mindenesetre úgy határozott, fel kell emelni a létminimum alatt élő egymillió csinghajit. A tartományi kormányzó szerint a most kezdődő ötéves terv során ezt teljesíteni fogják. Ha Pu Dongot fel tudták építeni, biztosan ez is sikerülni fog.

Sitkei Levente írása(MNO Magazin melleklete: 26.oldal